

20.5.2013

HH257A

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Etelä-Suomen aluehallintovirasto arvioi kolmea päävaihtoehtoa

1. suurkunnat ja sopimusyhteistyö
2. vahvat peruskunnat ja vaaleilla valittu metropolihallinto
3. vahva vaaleilla valittu metropolihallinto ja vaihtoehtoiset kuntarakenteet

seuraavasti:

Selvityksessä todetaan suurkuntamallin ja sopimusyhteistyön eduksi mm. se, että palveluiden järjestämistä koskevat päätökset tehtäisiin demokraattisesti kunnissa, niiden kehittämisessä saavutettaisiin talous- ja synergiahyötyjä ja palveluiden haavoittuvuus vähenisi. Uhaksi puolestaan nähdään mm. se mahdollisuus, että alueellinen ja sosiaalinen segregaatio kuntien (pääkaupunki ja Keski-Uusimaa) välillä entuudestaan lisääntyisi.

Toisessa mallissa koko Helsingin seudun yhteisiä asioita koskevaa päätöksentekoa kootaan metropolihallintoon. On tärkeää, että metropoliratkaisulla kyetään vastaamaan maankäytön, liikenteen ja asumisen kysymysten lisäksi myös syrjäytymisen ehkäisemisen ja sosiaalisen eheyden vahvistamisen haasteeseen. Metropolihallinnon avulla kyetään huomioimaan nykyistä paremmin koko seudun etu myös tässä mielessä. Palveluiden järjestämistä koskevia etuja pystytään käsityksemme mukaan saavuttamaan osin myös metropoliselvityksen ehdotuksen 2 mukaisilla kuntajakoselvitysalueilla, jotka vastaavat likipitään myös sosiaali- ja terveydenhuollon uudelleenjärjestämistä pohtineen työryhmän esittämiä sote-alueita.

Yhdymme näkemykseen, että vaikka metropolialueen kuntien yhteistyöllä on saavutettu alueen kehityksen kannalta myönteisiä tuloksia, tarvitaan kuntauudistuksen mukaisten vahvojen peruskuntien lisäksi jonkinlainen koko seudun asioiden hoidosta laajemmin vastaava metropolihallinto. Edelleen ESAVI katsoo, että alueen kehittämiseksi yhteistyötä tarvitaan vahvojen kuntien lisäksi alueen yritysten, kolmannen sektorin ja valtion välillä.

Muodostettavien kokonaisuuksien tulisi olla kooltaan ja rakenteeltaan sellaisia, että kuntalain 8 §:n mukainen ja erityislainsäädännössä aluehallintovirastoille annettu

toimivalta voi tehokkaasti toteutua ja että aluehallintovirastot voivat edelleen lakien edellyttämällä tavalla valvoa kuntien toimintaa.

Pelastustoimen ja varautumisen näkökulmasta pelastusalueiden yhteistyö on sujunut hyvin eikä vuoden 2004 alussa vahvistettua aluejakoa ole tarvinnut muuttaa. Vaihtoehto 2 vaikuttaisi vähiten yhteistyöhön ja aluejakoon.

Edellä sanotun perusteella arvioimme, että malli nro 2 vastaisi metropolialueen erityisiin haasteisiin parhaiten ja se olisi tarkoituksenmukaisin alueen kokonaisedun kannalta.

Metropolialuetta koskevan aluerajauksen tarkoituksenmukaisuutta on vaikea arvioida koska selvityksessä keskitytään tarkastelemaan 14 kunnan tilannetta.

Metropoliselvityksen toisessa luvussa todetaan kuitenkin yhteistyön kehittämistarpeen ulottuvan tarkasteltua 14 kuntaa laajemmalle alueelle. Siksi olisi aiheellista selvittää myös mahdollisen metropolihallinnon laajempikin kattavuus ja/tai sen yhteistyömallit Hämeenlinnan ja Lahden seutujen kanssa.

Toteamme lopuksi, että metropolialueen yhteistyötä kehitettäessä tulee huolehtia alueen asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien turvaamisesta. Samalla on huolehdittava siitä, että mahdollisen metropolihallinnon ja kuntien työnjako ja vastuut määritellään selkeästi niin, ettei alueen kehittäminen kokonaisuutena vaarannu. Metropolihallinnon päätösvallan sille määritellyistä tehtävistä tulisi olla yksiselitteinen.

Ylijohtaja

Anneli Taina

Johtaja

Tuula-Kaarina Isosuo